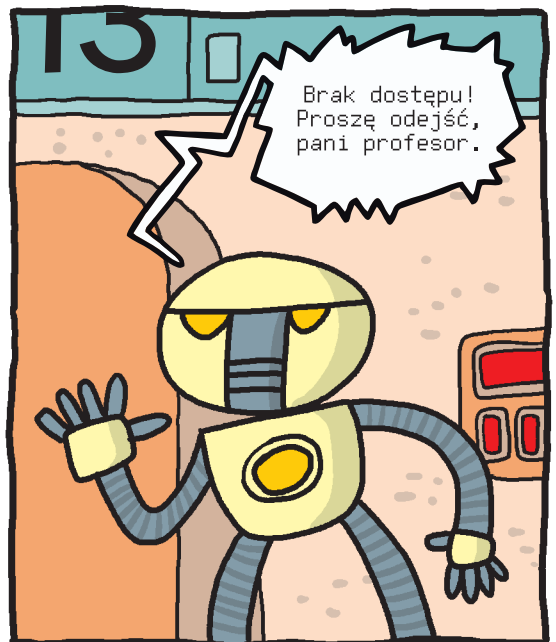
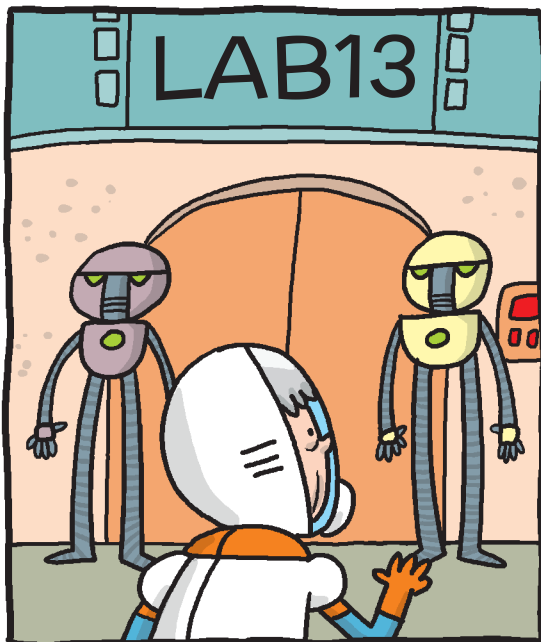
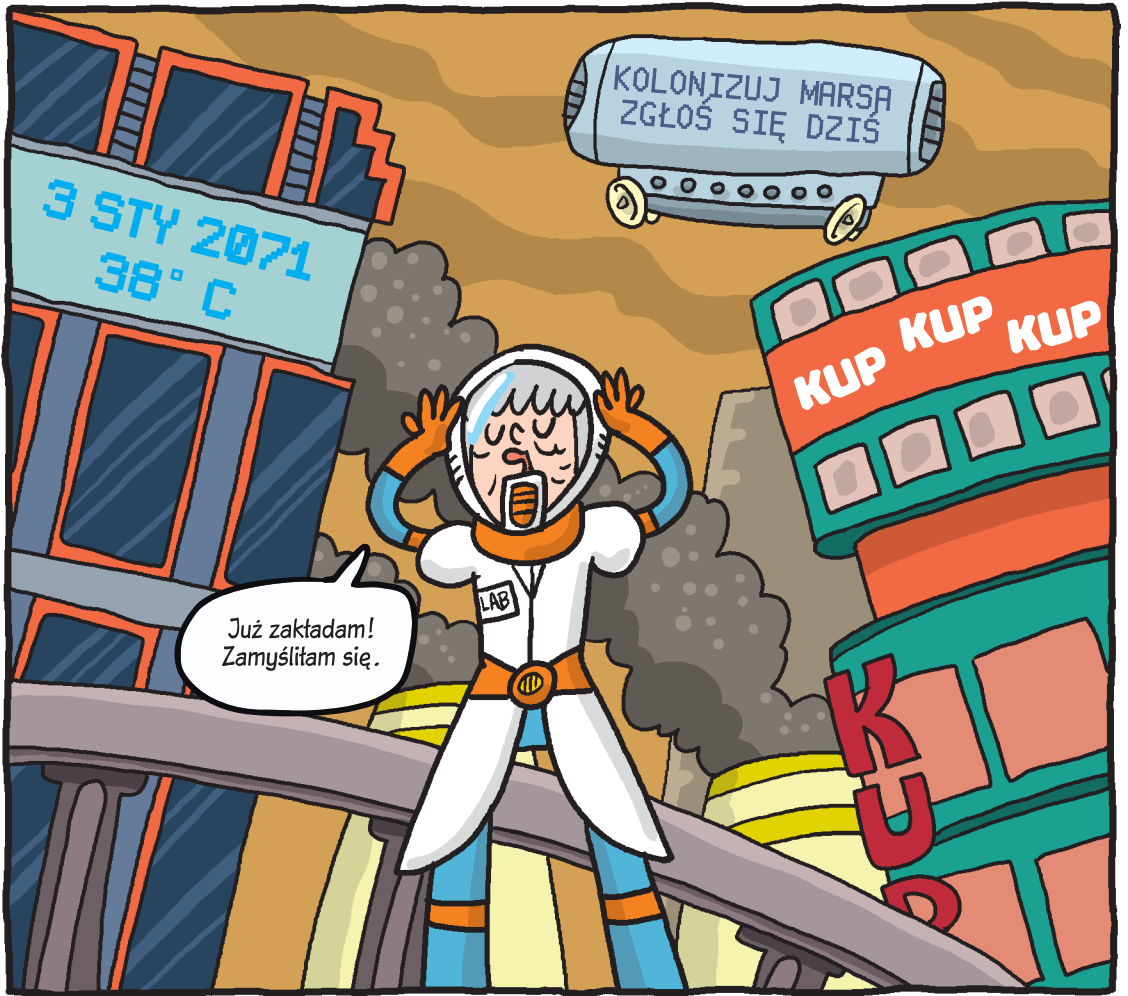

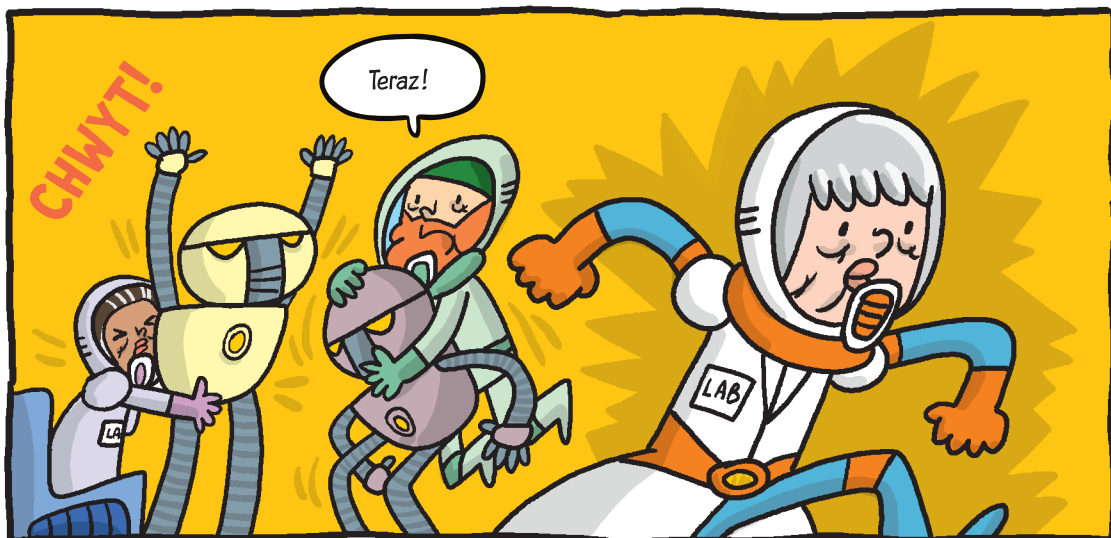
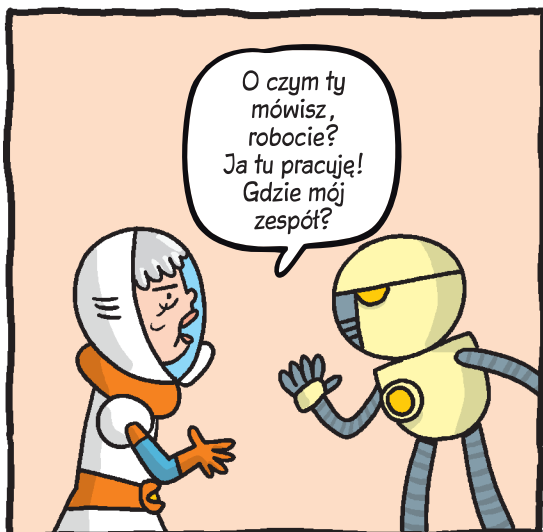
NASZA PRZYSZŁOŚĆ JEST ZIELONA

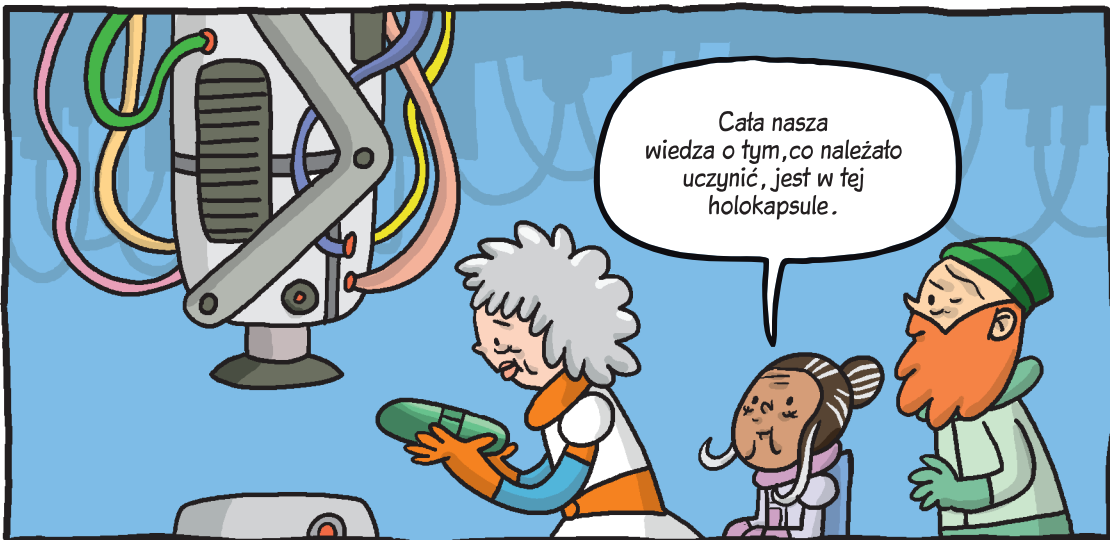
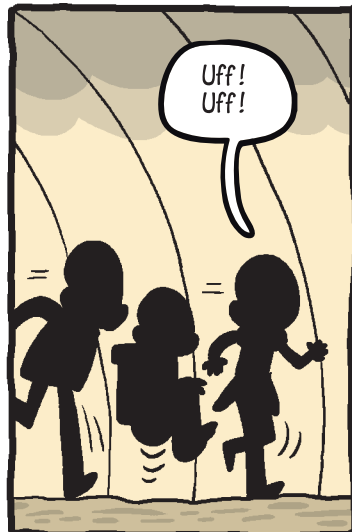
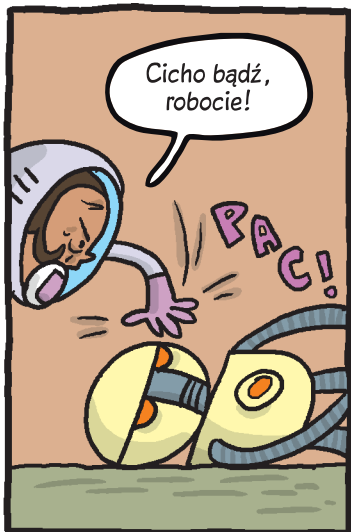

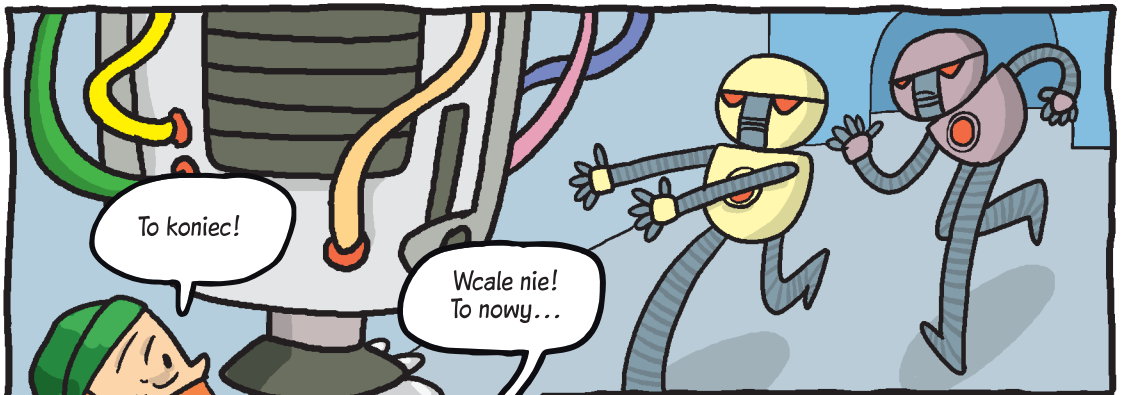
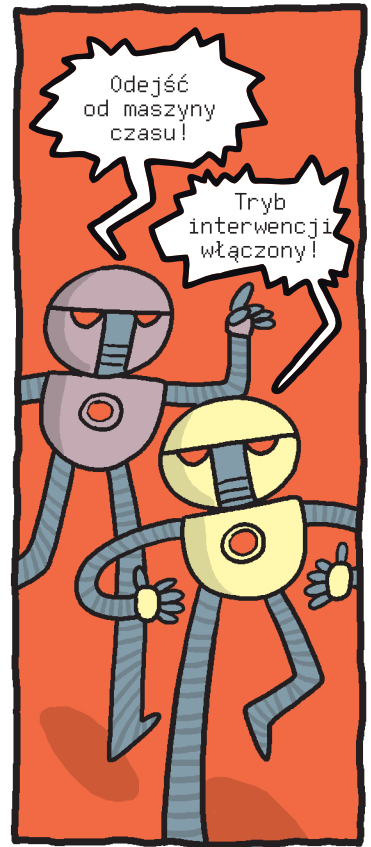

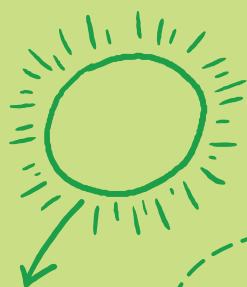

zmiany klimatu

Działalność człowieka wiąże się z emisją ogromnej ilości gazów cieplarnianych. Gazy te sprawiają, że energia słoneczna docierająca do naszej atmosfery stopniowo ją podgrzewa.

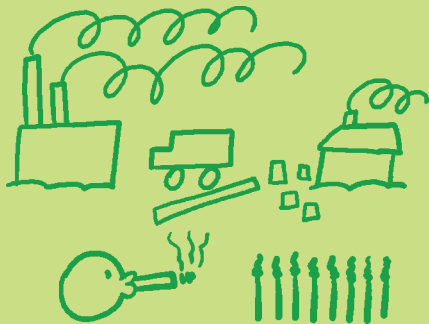
Zjawisko to nazywamy efektem cieplarnianym.

Już dziś widać wpływ tego zjawiska na naszą planetę – topnienie lodowców, braki wody w niektórych regionach, znacznie częstsze gwałtowne zjawiska pogodowe, zmniejszenie się zasięgu występowania wielu gatunków roślin i zwierząt.

Dwutlenek węgla jest gazem cieplarnianym, którego człowiek wytwarza najczęściej, produkując artykuły przemysłowe i energię elektryczną, ogrzewając domy, transportując ludzi i towary.

Inne gazy cieplarniane to metan, tlenki azotu i gazy fluorowane.

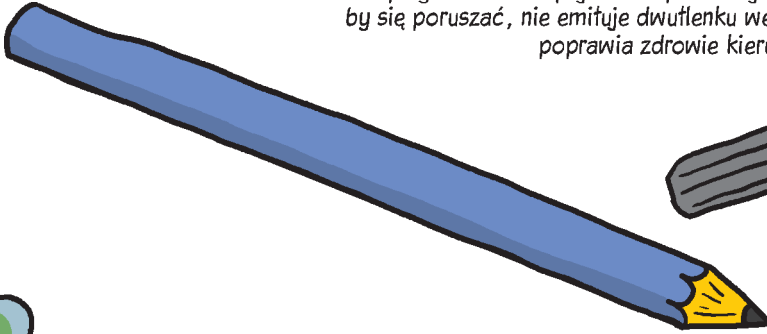

Według ustaleń naukowców ostateczną granicą bezpieczeństwa jest wzrost średniej temperatury o 2 stopnie Celsjusza w stosunku do temperatury sprzed epoki przemysłowej (1720-1800). Musimy zrobić wszystko, by do tego nie doszło!

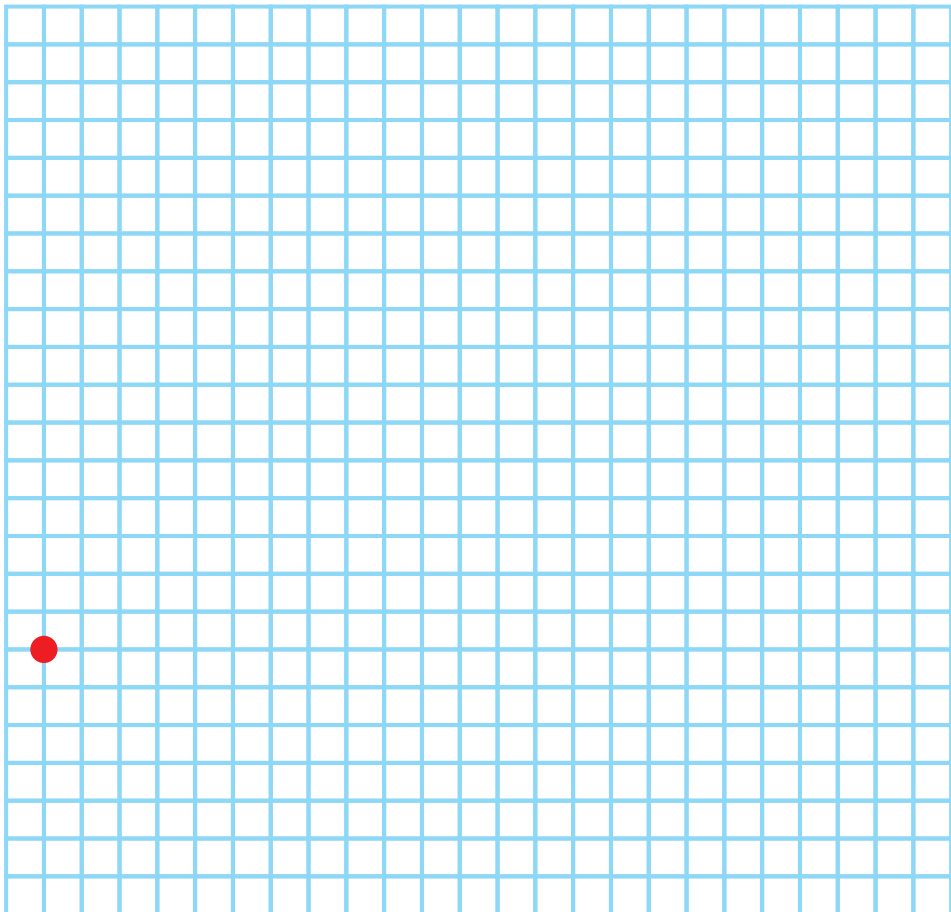

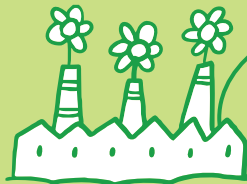
Zaczynając od czerwonej kropki i posuwając się zgodnie z kodem (G to góra, D to dół, L to lewo, a P to prawo), narysuj kształt pojazdu, który będzie bardzo ważny w ekologicznej przyszłości. Ten pojazd nie potrzebuje paliw kopalnych, by się poruszać, nie emituje dwutlenku węgla, a dodatkowo poprawia zdrowie kierujących nim osób!

3 G, 1 P, 1 G, 1 P, 1 G, 1 P, 1 G, 3 P, 1 G, 3 L, 1 G, 3 P, 4 G, 1 P, 1 G, 4 P, 1 D, 4 L,
4 D, 1 P, 1 D, 1 P, 1 D, 1 P, 1 D, 1 P, 1 D, 1 P, 1 D, 1 P, 1 D, 1 P, 5 G, 2 L, 1 G, 1 P, 1 G, 4 P,
2 D, 2 L, 3 D, 1 P, 1 G, 1 P, 1 G, 3 P, 1 D, 1 P, 1 D, 1 P, 1 D, 1 P, 3 D, 1 L, 1 D, 1 L, 1 D, 1 L,
1 D, 3 L, 1 G, 1 L, 1 G, 1 L, 1 G, 1 L, 1 G, 2 L, 1 G, 1 L, 1 G, 1 L, 1 G, 1 L, 1 G, 1 L,
1 G, 1 L, 2 D, 1 P, 1 D, 1 P, 3 D, 1 L, 1 D, 1 L, 1 D, 1 L, 1 D, 3 L, 1 G, 1 L, 1 G, 1 L, 1 G, 1 L

zmiany klimatu - co robi Unia Europejska?

Ustaliła plan zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych do 2030 roku.

Promuje transport oparty na pojazdach korzystających z czystych źródeł energii.

Wymaga zmniejszenia udziału paliw kopalnych w produkcji energii elektrycznej i ciepłej.

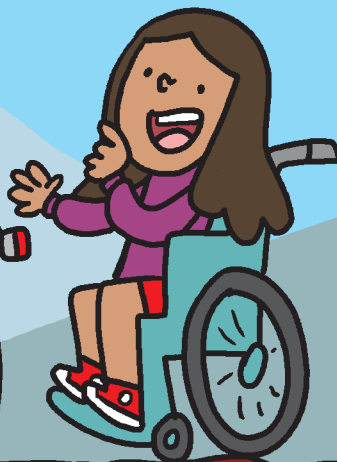
Wymaga, by nowe budynki mieszkalne miały niskie zapotrzebowanie na energię, były zasilane i ogrzewane dzięki odnawialnym źródłom energii.

Nie wiedziałem, że jeżdżąc rowerem, pomagam walczyć z globalnym ociepleniem!

Moja rodzina na wakacje pojedzie pociągiem, zamiast lecieć samolotem.

Brawo!

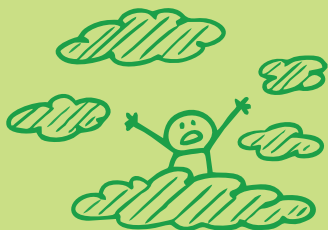
Ślad węglowy jest sumą emisji gazów cieplarnianych, które są bezpośrednio lub pośrednio emitowane przez daną osobę, zwykle liczoną w ciągu roku. Już dziś zmniejsz swój ślad węglowy i wskakuj na rower! Znajdź drogę dla swojego roweru między domem a szkołą.

Potem zmierz długość trasy. Każdy centymetr na rysunku to 1 kilometr w terenie.

Teraz policz, ile dwutlenku węgla dostałoby się do atmosfery, gdyby tę trasę pokonywał samochód (przeciętny samochód emituje 130 g dwutlenku węgla na kilometr trasy).

zanieczyszczenia środowiska

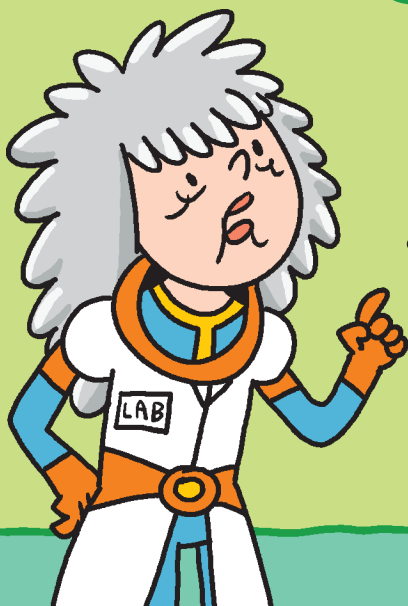
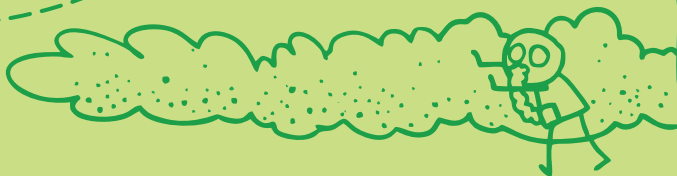
Działalność człowieka często prowadzi do powstawania szkodliwych substancji, które zanieczyszczają wody, gleby i powietrze. Ma to negatywne konsekwencje dla przyrody, klimatu Ziemi, ale i samych ludzi.

Obecnie najwięcej zanieczyszczeń wiąże się z produkcją przemysłową. Emisje gazów i odpady przemysłowe wpływają na całą planetę.

Rolnictwo też jest źródłem zanieczyszczeń. Sztuczne nawozy i środki ochrony roślin powodują długotrwałe negatywne skutki dla gleb i wód.

Transport samochodowy zanieczyszcza środowisko metalami ciężkimi, a razem z przemysłem, energetyką i ogrzewaniem domów odpowiada za powstawanie smogu. Poziom zanieczyszczenia powietrza jest w miastach tak wysoki, że w niektóre dni bezpieczniej jest w ogóle nie wychodzić z domu!

Są też jednak znacznie mniejsze źródła zanieczyszczeń (co nie znaczy, że mniej groźne dla Ziemi!). To nasze gospodarstwa domowe. Produkowane przez nas ścieki i odpady również trafiają do środowiska i powodują uwalnianie szkodliwych substancji.

Substancje, które zanieczyszczają powietrze, wodę i glebę mają czasem bardzo trudne nazwy. Osiem z nich ukryto w rozsypance literowej. Dla utafiwienia słowa te znajdują się poniżej. Znajdź i wykreśl je wszystkie, a następnie sprawdź w słowniku, co oznaczają!

R	W	W	Ó	F	A	R	M	A	C	E	U	T	Y	K	I
R	E	T	Ą	Ł	Ó	G	G	H	B	G	W	Y	T	A	U
S	E	E	W	R	P	U	Y	I	A	M	I	K	H	A	U
L	D	E	T	E	R	G	E	N	T	Y	X	A	D	D	W
O	L	D	A	R	W	E	R	W	O	R	W	Q	S	Ś	R
V	X	I	Ś	C	H	E	M	I	K	A	L	I	A	Ą	H
Ż	A	N	L	Ś	Ł	U	I	Y	S	M	A	F	Ł	Ę	L
E	F	S	T	C	J	Ó	Ś	I	Y	R	F	D	A	O	P
D	Ż	E	Ć	I	Ę	Ł	Ą	H	N	G	L	Ć	G	I	O
G	H	K	Ż	E	P	E	S	T	Y	C	Y	D	Y	P	O
S	C	T	R	K	R	T	Y	Ż	I	G	C	V	G	F	Ą
M	N	Y	N	I	M	U	K	A	O	T	Y	Ż	G	A	W
C	W	C	W	Ą	K	Ł	Ę	E	U	H	U	L	E	J	L
T	L	Y	Ć	R	Y	U	J	I	Ś	Ę	S	M	O	G	J
E	A	D	J	F	N	M	K	O	O	J	D	O	G	Ż	A
O	I	Y	H	G	J	K	K	T	Ł	S	Ś	I	U	U	G

PESTYCYDY

ŚCIEKI

CHEMIKALIA

SMOG

DETERGENTY

INSEKTYCYDY

FARMACEUTYKI

TOKSYNY

zanieczyszczenia środowiska - co robi Unia Europejska?

Czyste powietrze: doprowadzenie do tego, by w Europie powietrze spełniało normy czystości Światowej Organizacji Zdrowia.

Czysta woda: ograniczenie zanieczyszczania wody środkami chemicznymi związanymi z rolnictwem, lekami i plastikiem, ochrona różnorodności biologicznej w zbiornikach wodnych.

Przemysł przyjazny dla środowiska: ograniczenie zanieczyszczeń związanych z przemysłem poprzez jego unowocześnienie i oparcie na mniej szkodliwych technologiach.

Mniej szkodliwe chemikalia: ochrona środowiska i zdrowia ludzi przed niebezpiecznymi środkami chemicznymi.

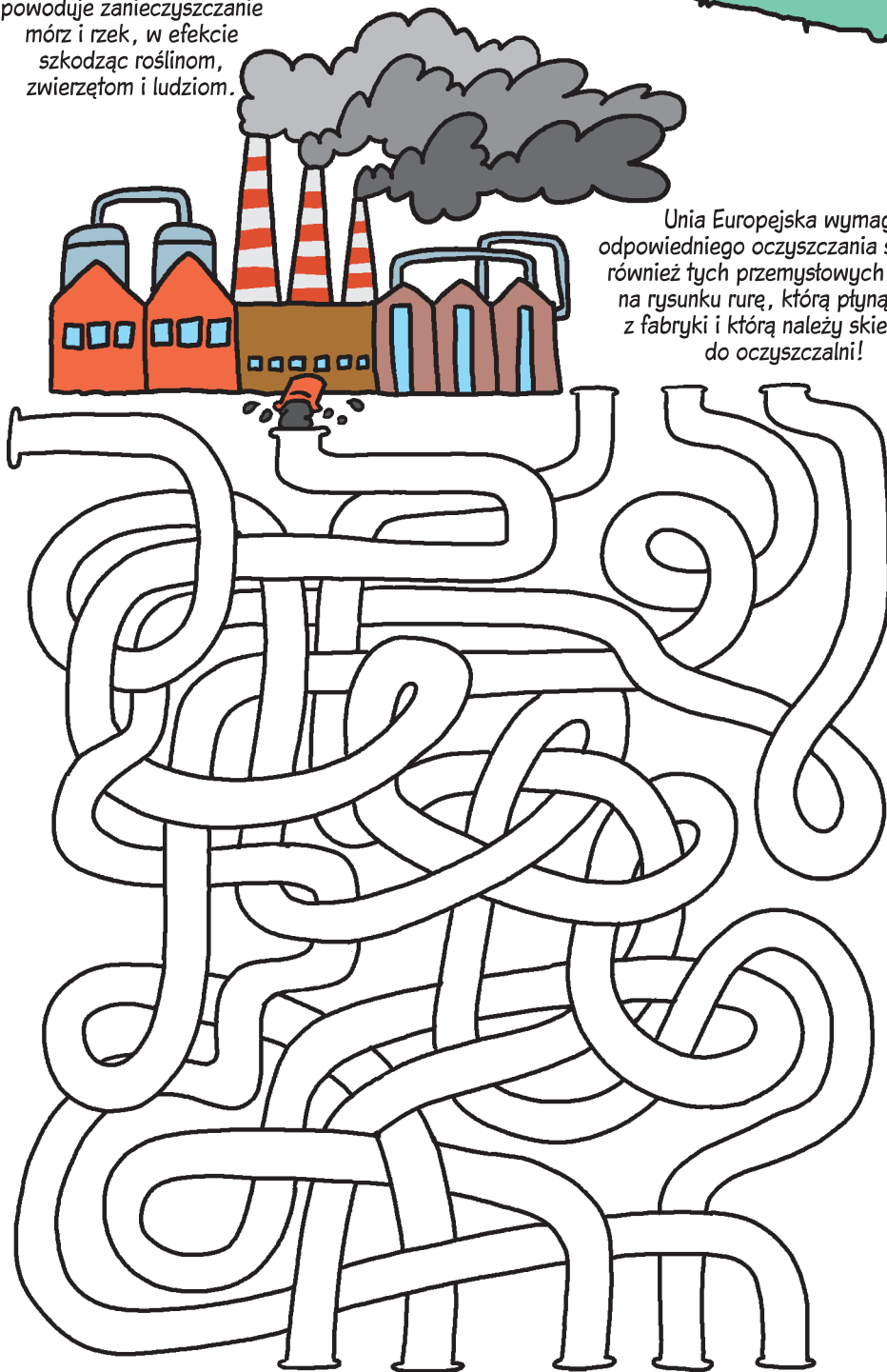
Zobaczcie!
Woda z octem
sprawdza się równie
dobrze, jak środki
chemiczne!

Właśnie!
A mój płyn do mycia
naczyń z płatkami
mydłanymi pięknie
pachnie!

Ekologicznie
i pachnąco!

Nieoczyszczenie ścieków
powoduje zanieczyszczenie
mórz i rzek, w efekcie
szkodząc roślinom,
zwierzętom i ludziom.

Unia Europejska wymaga
odpowiedniego oczyszczania ścieków,
również tych przemysłowych. Wskaż
na rysunku rurę, którą płyną ścieki
z fabryki i którą należy skierować
do oczyszczalni!

problem śmieci

Masowa produkcja przedmiotów i wprowadzenie do użytku tworzyw sztucznych spowodowało, że odpady, które rozkładają się niezwykle wolno lub w ogóle się nie rozkładają, stały się ogromnym zagrożeniem.

Najważniejsze, żeby kupować mniej nowych rzeczy, zwłaszcza niepotrzebnie opakowanych w plastik i inne tworzywa.

Zakupy powinny być dokładnie zaplanowane i przemyślane!

W 2019 roku przeciętny Europejczyk wytworzył pół tony odpadów. 3/4 tej masy ląduje na wysypiskach, gdzie wywiera negatywny wpływ na środowisko! Tylko 1/4 śmieci poddawana jest recyklingowi - to za mało!

Na całym świecie niemal 1/3 wyprodukowanego jedzenia jest marnowana!

Dlaczego produkujemy tak dużo odpadów? Ponad 1/3 z nich to po prostu opakowania. Innym źródłem tej masy śmieci jest chęć kupowania i posiadania coraz to nowych ubrań, zabawek, gadżetów czy elektroniki.

Zero waste, czyli życie bez odpadów, jest ideałem, do którego możemy się zbliżyć, stosując zasadę sześciu R. Dopasuj każde R do odpowiedniego rysunku.

R

reuse (używaj ponownie rzeczy i dawaj im nowe życie)

R

rot (kompostuj odpady organiczne)

R

reduce (ograniczaj zakupy do rzeczy, których naprawdę potrzebujesz)

R

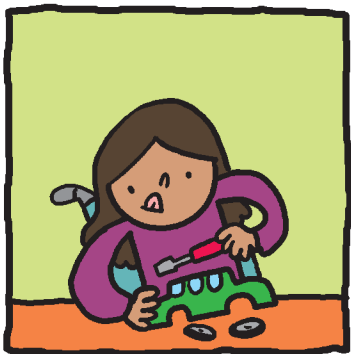
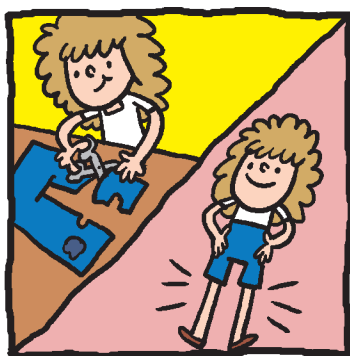
refuse (odmawiaj, na przykład przyjmowania niepotrzebnych ulotek)

R

recycle (poddawaj recyklingowi, czyli umożliwaj ponowne wykorzystanie surowców)

R

repair (naprawiaj zepsute i uszkodzone rzeczy, zamiast kupować nowe)

problem śmieci - co robi Unia Europejska?

Przemysł odzieżowy: odzież będzie tak produkowana, że będzie można jej dłużej używać i poddawać recyklingowi.

Elektronika: sprzęt będzie tak projektowany, by można było z niego korzystać dłużej i łatwo naprawiać. Nie będzie też zawierał szkodliwych materiałów.

Odpady: nowe oznakowania ułatwią segregację.

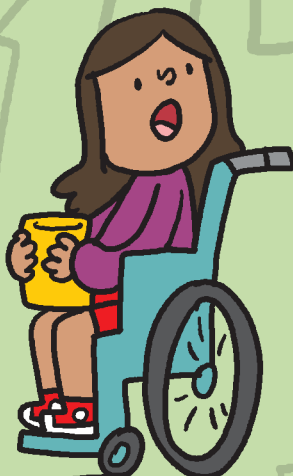
Żywność: nadmiar jedzenia będzie można oddać do banków żywności.

Tworzywa sztuczne: jednorazowe produkty będą zastąpione wyrobami wielokrotnego użytku.

Nie poczęstował się cukierkiem...
To do niego niepodobne!

To proste.
Próbuje przeżyć dzień bez wyprodukowania nawet jednego śmiecia!

odnawialne źródła energii

Energia ze źródeł odnawialnych, nazywana też czystą energią, wytwarzana jest z naturalnych zasobów, takich jak: światło słoneczne, wiatr, rzeki, pływy i fale morskie, ciepło z głębi Ziemi oraz biogazy i biopaliwa.

Taka produkcja energii jest zdecydowanie bezpieczniejsza dla naszej planety od spalania paliw kopalnych. Tylko w ten sposób możemy powstrzymać niekorzystne zmiany klimatu.

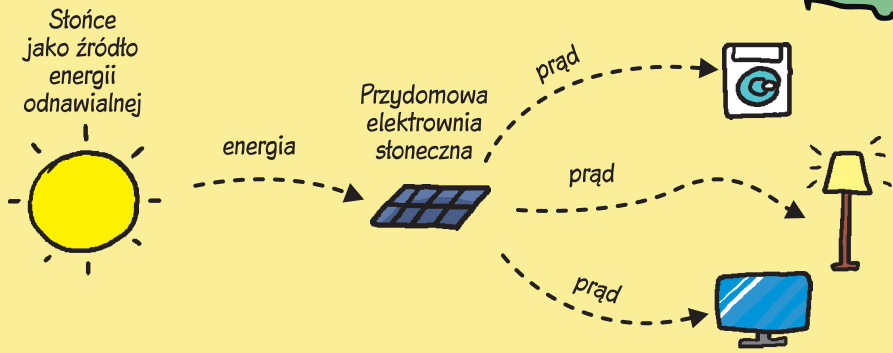
Z odnawialnymi źródłami energii wiąże się efektywność energetyczna, czyli wykorzystywanie jak najmniejszej ilości energii w naszym życiu. Dzięki temu nie tylko ocalimy planetę, ale też unikniemy wielu niepotrzebnych wydatków.

To my, Europejczycy, jako pierwsi w świecie zaczęliśmy stosować na dużą skalę odnawialne źródła energii. Musimy kontynuować tę dobrą tradycję!

PROSUMENT to gospodarstwo domowe, które samo produkuje i wykorzystuje energię pochodzącą ze źródeł odnawialnych - np. ze Słońca. W przyszłości system energetyczny będzie się opierał na gęstej sieci prosumentów i magazynów energii. System taki nazywa się energetyką rozproszoną. Jest on o wiele bardziej przyjazny środowisku, tańszy i odporny na awarie.

Zaprojektuj taki system - połącz dziewięć gospodarstw produkujących energię ze Słońca za pomocą prostych linii bez odrywania ołówka od kartki. Dla ambitnych - wykonaj to zadanie jedynie za pomocą czterech prostych linii.

odnawialne źródła energii - co robi Unia Europejska?

Pakiet „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”: do 2030 roku 1/3 energii zużywanej w Unii Europejskiej pochodzić będzie ze źródeł odnawialnych.

Zwiększenie produkcji morskiej energii wiatrowej, większa dostępność i niższe ceny energii odnawialnej.

Do roku 2050 efektywność energetyczna budynków w Unii Europejskiej ma być podniesiona tak, by prawie nie zużywały energii.

Ułatwienie mieszkańcom Europy produkcji, przechowywania i sprzedaży własnej energii ze źródeł odnawialnych.

Wymienione na energooszczędne!

Żarówki?

Ładowarki?

Wiadomości o odnawialnych źródłach energii?

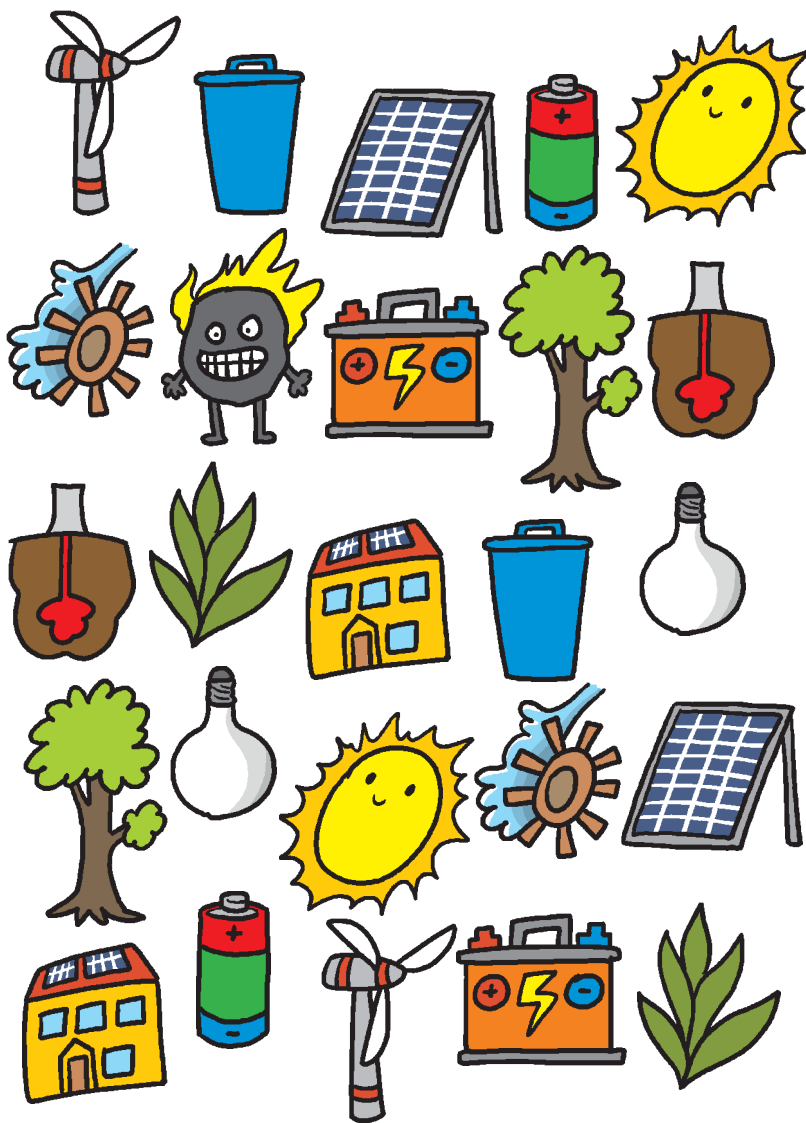
Odtądzone z kontaktów!

Jesteśmy super efektywni energetycznie!

Zbrane!

Odnawialne źródła energii, dobre praktyki związane z sortowaniem śmieci, ochrona przyrody... Wśród symboli związanych z tą tematyką znajdź jeden, któremu brakuje pary. Dla ułatwienia - poniżej znajdziesz słowniczek z wyjaśnieniami wszystkich symboli.

wiatrak
(energia wiatrowa)

dom z panelami
fotowoltaicznymi

energia
geotermalna

lasy produ-
kujące tlen

węgiel
kamienny

energia
wodna

panel
fotowoltaiczny

ochrona
przyrody

bateria wielo-
krotnego ładowania

energia
słoneczna

akumulator

segregacja
śmieci

energooszczędne
żarówki

ochrona bioróżnorodności

Rozwój cywilizacji doprowadził do ogromnej presji człowieka na środowisko naturalne. Spada różnorodność biologiczna, każdego roku tracimy kolejne gatunki.

Natura jest źródłem pożywienia, surowców, leków oraz niezliczonej liczby „usług”, które nam niepostrzeżenie świadczy, od oczyszczania powietrza i wody po zapewnianie równowagi klimatycznej.

Wielkim problemem jest fragmentacja środowiska przyrodniczego, czyli jego podział na coraz mniejsze części, często oddzielone od siebie tworami człowieka, np. uprawami rolnymi czy drogami. Sprawia to, że gatunki zamieszkujące poszczególne fragmenty nie znajdują w nich odpowiednich warunków do życia.

Program Natura 2000 zakłada połączenie takich fragmentów korytarzami ekologicznymi, czyli bezpiecznymi dla zwierząt szlakami, dzięki którym możliwe będzie dalsze życie dzikich zwierząt.

Natura 2000 to sieć cennych przyrodniczo obszarów na terenie Unii Europejskiej objętych ochroną w celu zachowania zagrożonych siedlisk i gatunków.

Dziś sieć ta obejmuje prawie 1/5 powierzchni krajów Unii Europejskiej.

W rozsypance wyrazowej znajduje się tylko część
nazw gatunków ptaków chronionych w Polsce.
Jest ich tak dużo, że żadna z nazw się nie powtarza...
Czyżby? Jeden gatunek pojawia się tu dwukrotnie.
Czy będziesz w stanie go wskazać?

Krętogłów
Dudek
Bielik Trznadel
Rybołów Jastrząb Puszczyk
Myszolów Jemiołuszka
Rudzik Raniuszek Gadożer
Kruk Kormoran Sóweczka
Kawka Mazurek Bączek
Kopciuszek Pójdźka Wilga
Orzełek Kos Sójka
Żuraw Mysikrólik Szpak
Skowronek Szczygieł
Zięba
Kopciuszek
Batalion Cietrzew

ochrona bioróżnorodności - co robi Unia Europejska?

Strategia na rzecz bioróżnorodności: ochrona 30% terenów lądowych i 30% obszarów morskich Europy, w tym ochrona ścisła co najmniej 1/3 tych obszarów.

Odbudowa zniszczonych ekosystemów na lądzie i morzu w całej Europie oraz przywrócenie co najmniej 25 tysięcy kilometrów rzek do stanu naturalnego.

Ścisła ochrona wszystkich pozostałych w Unii Europejskiej lasów pierwotnych i starodrzewów.

Utworzenie korytarzy ekologicznych łączących obszary cenne przyrodniczo w ramach europejskiej sieci Natura 2000.

Odtworzenie terenów podmokłych, przywrócenie wartości przyrodniczych zniszczonym glebom i zasadzenie 3 miliardów drzew do 2030 roku.

Zwiększenie udziału rolnictwa ekologicznego i ograniczenie stosowania środków owadobójczych - ochrona owadów zapylających.

Rety!
Co to takiego?

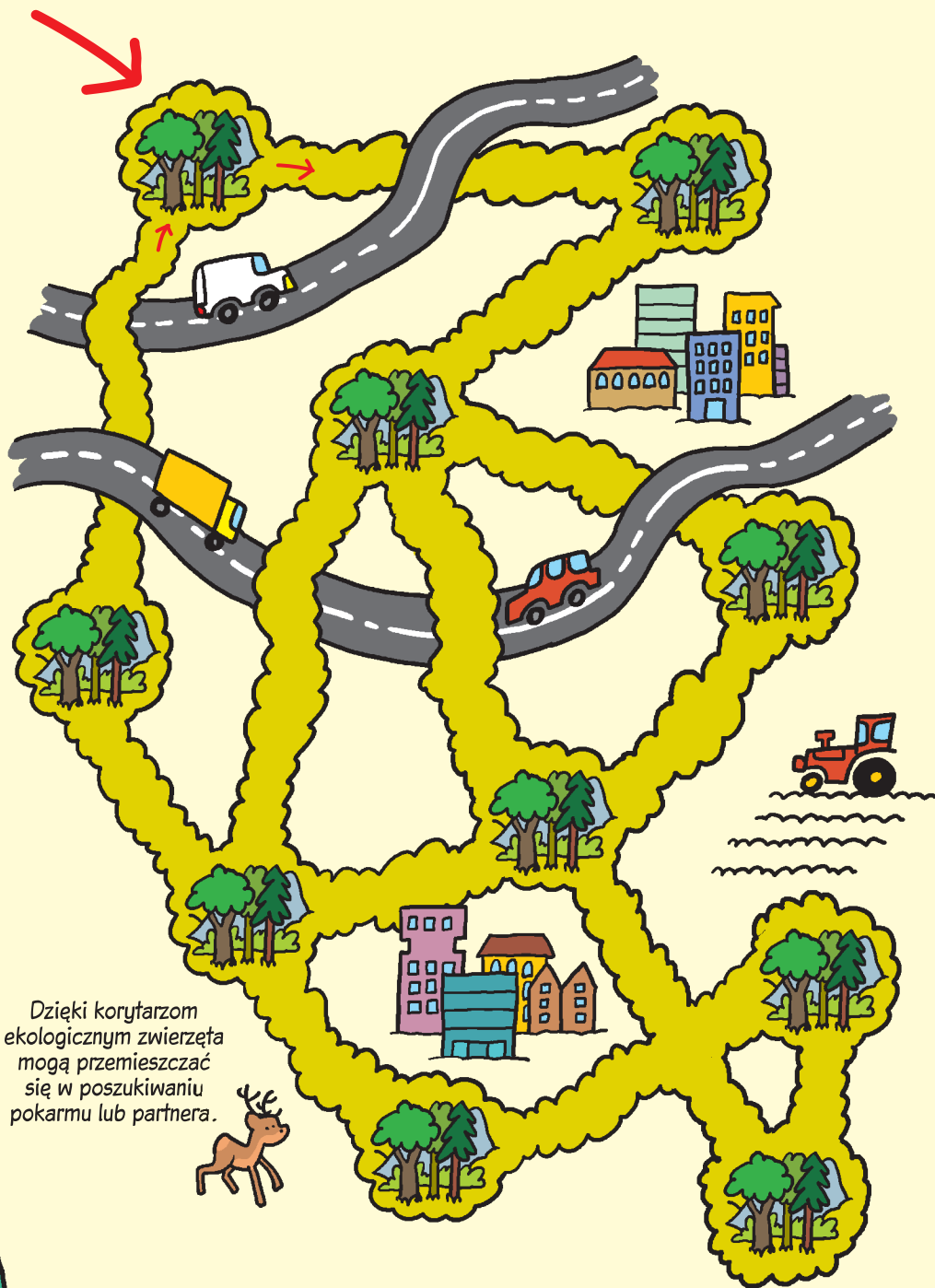
To mój hotel dla owadów!
Zrobiłem go ze starych cegieł,
drewna, słomy i patyków.

A to moja kwietna łąka!
Dzięki niej w okolicy
jest mnóstwo owadów
zapylających, przede
wszystkim pszczoł i motyli.

Zaczynając od rezerwatu oznaczonego czerwoną strzałką, przejdź przez wszystkie korytarze ekologiczne i wróć do pierwszego rezerwatu. Uwaga! Każdym korytarzem ekologicznym możesz przejść tylko raz, za to rezerwaty możesz odwiedzać wiele razy. Powodzenia!

Dzięki korytarzom ekologicznym zwierzęta mogą przemieszczać się w poszukiwaniu pokarmu lub partnera.

żywność ekologiczna

Rolnictwo ma podstawowe znaczenie w zapewnianiu żywności ludziom na całym świecie, a zarazem ma ogromny wpływ na środowisko naturalne i zmiany klimatyczne.

Istotne jest zmniejszenie negatywnego wpływu rolnictwa na środowisko i klimat poprzez ograniczenie nadmiernego nawożenia i stosowania chemicznych środków ochrony roślin. Takie działania wraz z rozwojem rolnictwa ekologicznego zapewnią Europejczykom zdrową żywność. Zrównoważona dieta, zwłaszcza oparta na produktach roślinnych, jest receptą zarówno na poprawę stanu przyrody, jak i na lepsze zdrowie.

Strategia „od pola do stołu” łączy nasze zdrowie i samopoczucie z systemem produkcji żywności pozostającym w równowadze z przyrodą. Ważny jest każdy etap: produkcja, pakowanie, transport, sprzedaż, konsumpcja żywności.

Informacje na artykułach spożywczych będą prostsze, by łatwiej było wybierać produkty bezpieczne dla naszego zdrowia i środowiska. Dodatkowo, planuje się ograniczenie marnowania żywności!

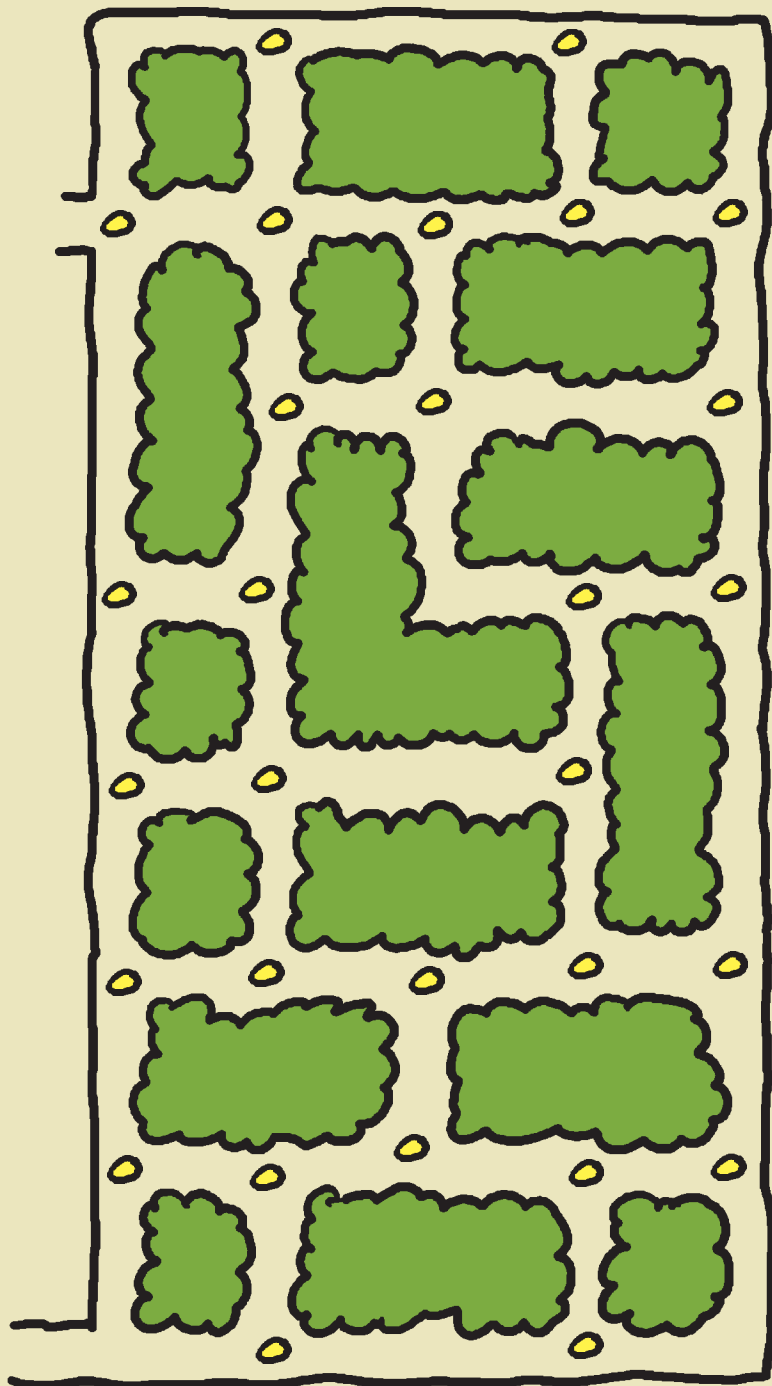

Logo produkcji ekologicznej UE umieszcza się na produktach zawierających co najmniej 95% składników ekologicznych.

Nie można zapominać również o losie zwierząt hodowlanych, dlatego plany obejmują również poprawę tego, co fachowo nazywa się dobrostanem zwierząt. Oznacza to po prostu lepszą jakość życia kur, krów, świń i innych zwierząt hodowlanych w Europie, zgodną z najnowszą wiedzą naukową i pozbawioną okrutnych praktyk.

Szczęśliwe kury nie są zamykane w klatkach. Swobodnie się poruszają i na noc wracają do kurnika. Przeprowadź je przez ogród, pamiętając że kiedy kura napotka ziarenko, musi wykonać skręt w prawo lub w lewo, nie może pójść prosto. Jedna kura chce jak najszybciej dojść do kurnika, druga woląaby po drodze zebrać jak najwięcej ziaren. Czy dasz radę pomóc najpierw jednej, potem drugiej?

A więc to są ekologiczne uprawy z mniejszym zużyciem pestycydów i nawozów! Jak ta pszenica pięknie rośnie!

I taskocze!
Hi, hi!

Zboże zmielone w lokalnym młynie. To się nazywa skracanie łańcucha dostaw i produkcja lokalna!

Dziś młyny nie przypominają już wiatraków z książek dla dzieci...

...mają za to ekologiczne rozwiązania, jak te panele fotowoltaiczne.

Dzięki odpowiednim etykietom wiemy, jak wybierać zdrowe i ekologiczne produkty!

Ekologiczna żywność może być przystępna cenowo!

Zaprojektuj wizytówki osobom zajmującym się produkcją ekologicznej żywności. Każdej przyda się jakiś wyrazisty symbol tego, co produkuje!

Ekologiczne wypieki

*Krzysztof Chlebuś
Wólka Zbożowa 7*

Warzywa prosto z pola

*Anna Marchewka
Weganka Mata 123*

Jajka od szczęśliwych kur

*Barbara Piórko
Kurnik Dolny 28*

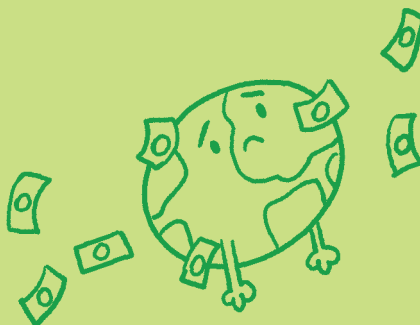
ekologiczny styl życia

Konsumpcjonizm to taki styl życia, w którym chodzi tylko o posiadanie różnych dóbr. Niektórzy są gotowi poświęcić dla nich przyszłość naszej planety. Takie zachcianki mają jednak duży ekologiczny koszt. Im więcej dóbr kupujemy, tym większa jest ich produkcja i silniejszy negatywny wpływ człowieka na przyrodę.

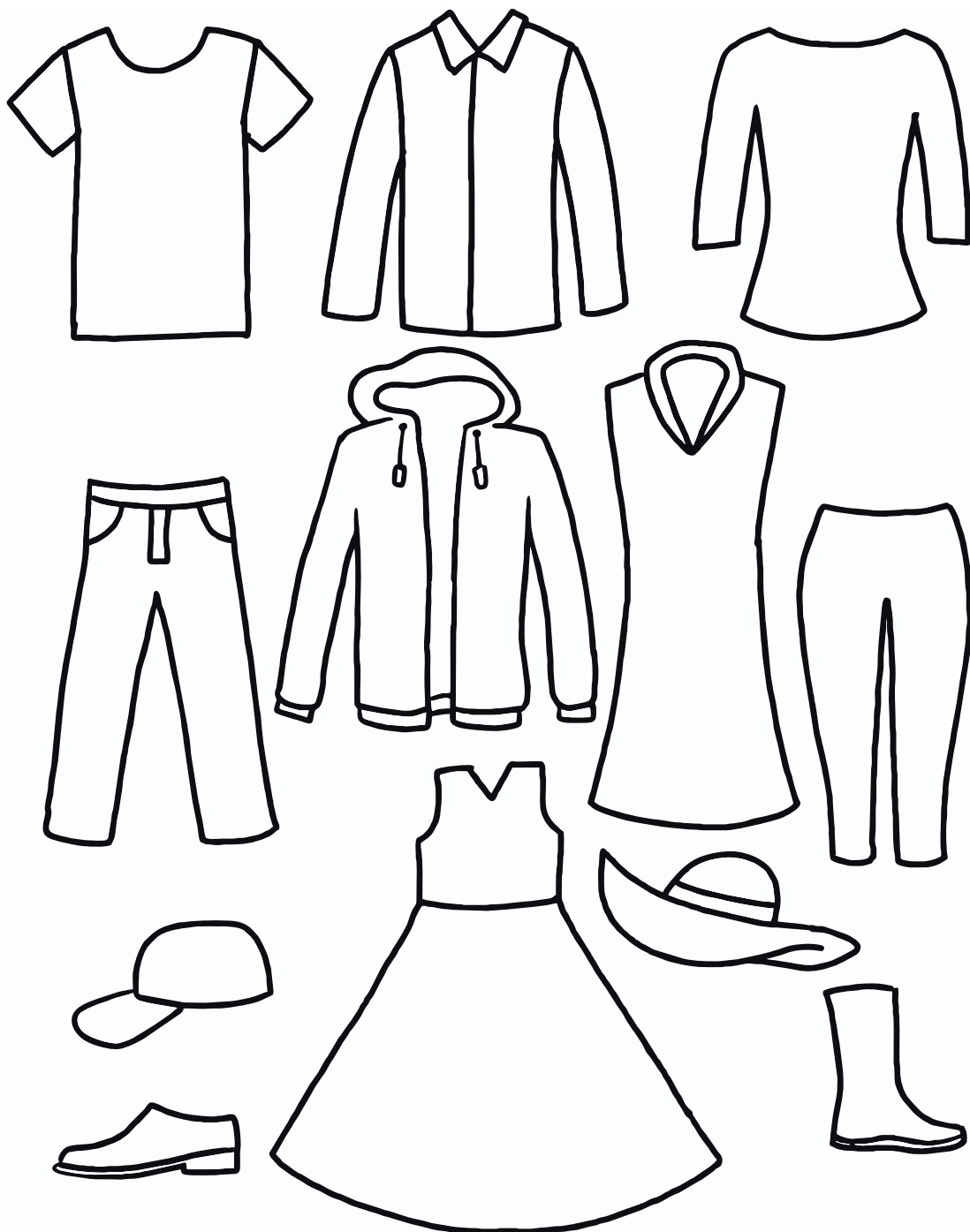
Caty ten proces można jednak spowolnić, a nawet zupełnie zahamować.

Wystarczy zmienić styl życia: częściej zadawać sobie pytanie, czy naprawdę musimy kupować nowe rzeczy, i zwracać uwagę na to z czego są zrobione. A jeśli już je mamy i chcemy się pozbyć – czy naprawdę musimy je wyrzucić? Czy nie da się ich naprawić, oddać, wymienić?

Tylko czy aby ekologiczny styl życia nie jest kosztowną fanaberią? Takie obawy ma wiele osób, jednak niepotrzebnie. Bycie ekologicznym nie oznacza wcale większych wydatków ani niższego komfortu. Ekologiczny styl życia to całe mnóstwo drobnych rzeczy, które łatwo zmienisz w swoich codziennych przyzwyczajeniach, a które pozytywnie wpłyną na stan środowiska naturalnego. Twoje wybory mogą pomóc ocalić planetę!

Modne ubieranie się nie oznacza konieczności wydawania dużych pieniędzy. Ubrania można kupić z drugiej ręki lub z kimś się wymienić. Najlepiej jednak nadać nowe życie ubraniom z Twojej szafy. Pokoloruj je, dorysuj dodatki i wstaw naszywki albo przerób je zupełnie. Niech nic nie ogranicza Twojej fantazji!

Spraw, by Twoje posiłki były przyjazne środowisku. Nie marnuj jedzenia – rób przemyślane zakupy. Unikaj kupowania produktów w niepotrzebnych opakowaniach. Przynajmniej raz w tygodniu wprowadź do diety dzień wegetariański - przygotuj posiłki bez mięsa. Będzie to miało pozytywny wpływ na planetę i Twoje zdrowie, a ponadto pozwoli Ci na poznanie nowych smaków.

Postaraj się wyeliminować jednorazowe plastikowe produkty. Foliowe torebki i reklamówki, sztućce i talerzyki, słomki i patyczki do uszu wielu osobom wydają się niezbędne do życia. To nieporozumienie – wszystkie można bardzo łatwo zamienić na nieszkodliwe dla środowiska produkty wielokrotnego użytku, wykonane z materiałów łatwo ulegających degradacji lub nadających się do recyklingu.

Pamiętaj o własnej butelce, do której możesz dolewać wodę z kranu, torbach wielokrotnego użytku, szytych woreczkach na warzywa i owoce, bambusowych patyczkach higienicznych... Jest tego całe mnóstwo!

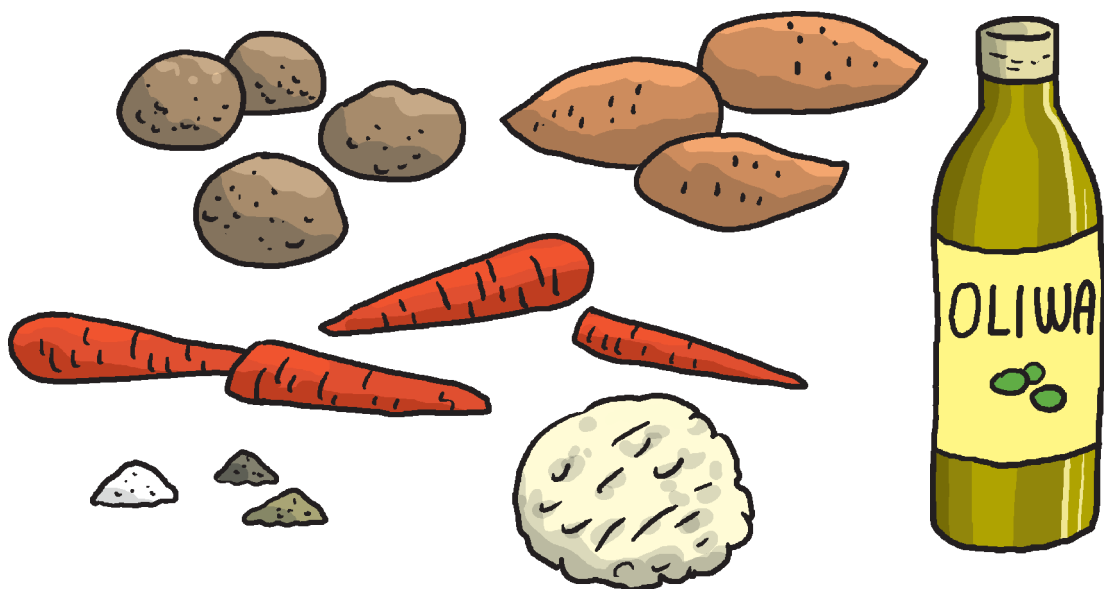

Ogranicz środki chemiczne w swoim domu. Kosmetyki i środki czystości nie muszą być oparte na szkodliwych substancjach chemicznych, możesz wybrać te, które są bezpieczne dla środowiska. Samodzielnie też możesz przygotować środki czystości. Do sprzątania świetnie nadaje się soda oczyszczona, roztwór octu i kwas cytrynowy.

To tylko kilka podstawowych pomysłów. Na pewno bez większego trudu dopiszesz kolejne sposoby na bardziej ekologiczne życie. Do dzieła!

Przepis na proste danie wegetariańskie – frytki z warzyw!

Składniki:

4 ziemniaki, 4 marchewki, 3 bataty, seler korzeniowy
oliwa z oliwek
sól, pieprz ziółowy, zioła prowansalskie

Sposób przygotowania:

warzywa obrać, pokroić w słupki przypominające tradycyjne frytki, posmarować oliwą z oliwek, posypać szczyptą soli, pieprzu i kilkoma szczyptami ziół prowansalskich. Warzywa wsypać na wysmarowaną oliwą blachę do pieczenia i piec w piekarniku rozgrzanym do 200 stopni przez około 20 minut.

ekologiczne miasto, ekologiczna wieś

Współczesne miasta i wsie muszą odpowiadać na wyzwania związane ze zmianami klimatycznymi i spadającą różnorodnością biologiczną. Nie możemy kontynuować masowego spalania paliw kopalnych, przekształcania środowiska naturalnego i wykorzystywania środków chemicznych. Musimy zrobić wszystko, by te procesy zahamować i odwrócić. W innym przypadku zarówno miasta, jak i wsie przestaną być miejscami, w których chcielibyśmy żyć, uczyć się i pracować.

Ekologiczna wieś to wieś inteligentna, w której mieszkańcy dbają o środowisko i w tym celu wdrażają nowoczesne technologie.

To miejsce uwzględniające wartość naturalnych ekosystemów, w którym energia produkowana jest w sposób nieszkodzący środowisku (ogniwa fotowoltaiczne, energia wiatrowa, pompy ciepła).

Ekologiczne miasta angażują się w ochronę środowiska, redukują zanieczyszczenie smogiem i hałasem, planują zabudowę, uwzględniając tereny zielone oraz redukują wytwarzanie odpadów.

Warto się postarać o tytuł Zielonej Stolicy Europy dla któregoś polskiego miasta!

W miastach mieszka 2/3 ludności Europy. Miasta muszą lepiej przeciwdziałać zmianom klimatu i utracie bioróżnorodności!

Ile różnic pomiędzy zwykłym miastem i wsią a ich ekologicznymi odpowiednikami uda Ci się odnaleźć?

